

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№6(5)

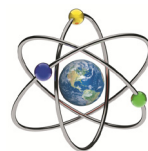
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 446 sahifa,
16-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Tinglovchilarga axloqiy-estetik tarbiya berishda notiqlik madaniyatini shakllantirishning samaradorlik ko'rsatkichlari	10
<i>Fazliddin Abdunabiyevich Abdurazaqov</i>	
Professor-o'qituvchilarning ilmiy-pedagogik salohiyatini xalqaro mezonlar asosida rivojlantirish yo'llari	15
<i>Maxmudov Qudratbek Shavkat o'g'li</i>	
Orfografik kompetensiyaning mohiyati va boshlang'ich sinflarda shakllanish bosqichlari	21
<i>Abduvaliyeva Nodira Alisherovna, Mo'minjonova Gulnoraxon Abdupatto qizi</i>	
Tabiiy fanlarni o'qitishda uch o'lchamli vizualizatsiyalarning boshlang'ich ta'limdagi ahamiyati	25
<i>Nabijonova Feruza Valijon qizi</i>	
Loyiha texnologiyasi asosida bo'lajak o'qituvchilarda ijtimoiy tashabbuskorlikni rivojlantirish mazmuni	28
<i>O'rinova Nilufar Muxammadovna</i>	
Sinfdan tashqari o'qish darslarida badiiy asar bilan ishlashning kompetensiyaviy yondashuv asosidagi metodikasi	32
<i>Qilichova Billura Yorqinxuja qizi, Homidov H. K.</i>	
Kasbiy-kommunikativ madaniyat fenomenining pedagogik talqini va rivojlanish tendensiyalari	37
<i>Tashpulatova Nodira Olimjon qizi</i>	
Tabiiy fanlarni o'qitishda kompetensiyaviy yondashuv	41
<i>Umbarova Nasiba Xolboy qizi</i>	
Xorijiy tillarni o'rganishda shaxs nutqining shakllanishida psixolingvistikaning ahamiyati	44
<i>Ahmedov Shavkat Asadilloevich, Ataboev Navruz Ihombek o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matnni tushunish va tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi (PIRLS dasturi misolida)	47
<i>Abduraxmanova Charos Burxanovna</i>	
Lesson Planning in English Language Teaching at Technical Universities	51
<i>Aitbaeva Nursuliu Tairbekovna</i>	
Lingvistik intellekt asosida individual o'qitish yondashuvining samaradorligi	55
<i>Allanazarova Sadoqat Azimovna</i>	
Xorij tadqiqotlarida zamonaviy oila transformatsiyasida farzandlar taraqqiyotining ijtimoiy-psixologik asoslari	59
<i>Bo'riyeva Mahbuba Shavkatovna</i>	
Теоретико-методологические подходы к изучению эмоциональных концептов в литературе: (на материале английских и немецких фразеологизмов)	63
<i>Сайёра Улашевна Тагаева, Азиза Анкаевна Уразкулова</i>	
The Importance of Forming a Schedule for High School Students	67
<i>D. T. Atabayeva, X. I. Abduraymova</i>	
Milliy cholg'u ansambllari orqali o'quvchilar musiqiy dunyoqarashini shakllantirish	70
<i>Dadamirzayeva Gulshanoy To'lanjon qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida ma'naviy-axloqiy tarbiyaga yondashuvning texnologik xususiyatlari ...	75
<i>Jumanov Sherzod Saloyevich</i>	
Adabiyot darsliklari uchun yangi o'zbek adabiyoti namunalarini saralashning ilmiy-metodik asoslari	78
<i>Musaboyeva Zulfira Iqboljon qizi</i>	
Maktab geometriyasida ko'pyoqlilar mavzusini o'rganishning innovatsion usullari	83
<i>Pirlepesov Umrbek Baxtiyor o'g'li</i>	
Generativ AI vositalarining mustaqil ta'lim jarayonidagi didaktik funksiyalari	86
<i>Qahramonova Xumora Qahramonovna</i>	
O'quvchi-sportchilar uchun individual mashg'ulot yuklamalarini avtomatik rejalashtirish va optimallashtirish imkoniyatini yaratish ahamiyati	91
<i>Qosimov Faxriddin Jo'raqulovich</i>	

Когнитивный диссонанс как социально-психологический феномен в контексте высшего образования: теоретический анализ	95
Мансурова Гульмира Рафазловна	
Регуляторный произвол или необходимый порядок? Влияние новых регуляторных механизмов на свободу расследовательской журналистики	101
Рауфова Озода	
Qizlar tarbiyasida mahalla–oila–maktab hamkorligi mexanizmlari	105
Choriyeva Dildora Ismat qizi	
Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini individuallashtirishning samaradorligi: kompetensiyaviy yondashuv asosida	109
Tangriyev Abdulkarim Tovashevich	
O'qish savodxonligi darslarida matn bilan ishlash orqali o'quvchilarda muammoli vaziyatlarni hal etish ko'nikmalarini rivojlantirish texnologiyasi.....	114
Boymurodova Nodirabegim Bahodir qizi	
Raqamli transformatsiya sharoitida STEAM ta'limi orqali talabalarda tanqidiy fikrlash kompetensiyasini shakllantirish	120
Kozimova Mehriniso Akbarali qizi	
Oliy ta'limda kvest texnologiyasi yordamida fizika fanining murakkab tushunchalarini o'zlashtirish samaradorligini oshirish metodikasi.....	125
O'rinboyeva Kumushoy Sultonbek qizi	
Tasvirlarga raqamli ishlov berish texnologiyalari va ularning amaliy qo'llanilishi	129
Sharipov Nodir Botir o'g'li	
Management of Medical Emergencies in Outpatient Dental Clinics.....	133
Adurazzoqov Kamoliddin, Umarov Maruf, Buzrukhoda Javohir	
Psixologik farovonlikning asosiy komponentlari, ta'sir qiluvchi omillar va zamonaviy baholash usullari	138
Aliyev Samariddin Murotali o'g'li	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	142
Boymurodova Sadoqat Istam qizi	
O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimi.....	146
Gadoymurodova Kamola Sunnatulloevna	
Oilada bola tarbiyasining ahamiyati va uning shaxs kamolotiga ta'siri	151
Galdiyeva Mehribon Durdiyevna, Oilimova Mushtariy Xaydarali qizi	
Art-pedagogika vositasida boshlang'ich sinf o'quvchilarida estetik dunyoqarashni shakllantirishning pedagogik ahamiyati	154
Gulboyev Akbar Tuxtyayevich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ma'naviy tadbirlar orqali vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirish	158
Homidov Husniddin Kupaysinovich, Yusupova Gulzor Yunusjon qizi, Norbekova Sevinch Musurmon qizi	
Bone-Grafting Materials in Oral Surgery: Classification, Biological Properties, and Clinical Application	161
Jumaqulova Mashhura Alishevovna, Buzrukhoda Javohir Davronovich	
Mediatsiya va o'qib tushunish kompetensiyasi o'rtasidagi o'zaro aloqadorlik	166
Karimova Dilyoraxon Raximjon qizi	
Using STEM Technologies to Foster Rational Thinking in the Dentistry	169
Khonimqulov Javlon, Burkhonova Zarafuz	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini montessori metodikasi vositasida til o'rganish ko'nikmalarini shakllantirish usullari modeli.....	173
Mahbuba Yusupova Rustam qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda tayanch kompetensiyalarni integrativ yondashuv asosida shakllantirish metodikasining samaradorligi.....	177
Nasimova N. Q.	
Analysis of Scanning Techniques Used in Orthodontic Dentistry	182
Nasrullayev Javlonbek Ta'atonovich, Rahimberdiyev Rustam Abdunosirovich	
Zamonaviylik - ta'lim konsepsiyasida asosiy mezon sifatida	187
Ochilova Gulnoza Odilovna	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	O'qish savodxonligi darslarida xalq og'zaki ijodidan foydalanish metodikasi 191 Qahhorova Sojida Bahodir qizi, Zokirov Javoxir G'aybullo o'g'li	191
	Diqqat va xotira jarayonlarida raqamli texnologiyalarning roli 196 Salomova Nargiza Sattorovna	196
	Talabalarda kasbiy refleksiya rivojlanishiga ta'sir etuvchi psixologik omillarning empirik tahlili..... 200 Shukurova Nargiza Ikramovna	200
	Gimnastikachi qizlarda egiluvchanlik jismoniy sifatini rivojlantirish jarayonida shikastlanishlarning oldini olish 205 Sultanova Musharafxon Xudoyqul qizi	205
	Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda ekologik bilimlarni raqamli texnologiyalar yordamida rivojlantirish... 210 Sayfetdinova Dildora Ikramitdinovna	210
	Maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishida shaxsga yo'naltirilgan texnologiyalardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari, imkoniyatlari va yo'nalishlari 216 Uralova Nurxon Maxadovna	216
	Naqshbandiya qadriyatlarini bo'lg'usi o'qituvchi shaxsini shakllantirishdagi o'rni..... 220 Xalmuxamedova Maxbuba Aslanovna	220
	Boshlang'ich ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanishning ilmiy-metodik asoslari 223 Xo'jamberdiyeva Maftuna Norqobilovna, Sanaqulova Sevinch Baxtiyor qizi	223
	Developing Logical Thinking via the Use of STEM Technology 226 Yarmuhammedov Nabijon Navruzovich, Burkhonova Zarafuz	226
	Jismoniy tarbiya darslarida innovatsion metodlardan foydalanishning ahamiyati 229 Yo'ldoshboyeva Zulfiya Ravshan qizi, Jumayev Abdilxakim Turdiyevich	229
	Значение предмета физического воспитания и спортивной метрологии в физическом воспитании молодежи 233 Маматкулов Равшанжон Солижонович	233
	Аксиологические аспекты диалога культур в романе Сухбата Афлатуни "Рай Земной" 237 Чернова Татьяна Алексеевна, Худойназаров Сардорбек	237
	Maktab boshqaruvida ilmiy asoslangan yondashuvlarni joriy etishning pedagogik shart-sharoitlari..... 240 Akbutayeva Gulasal Uzoq qizi	240
	Features of Verbal and Non-Verbal Communication in Teaching Foreign Languages in Higher Education Institutions 248 Gulnoza Aslamovna Azimkulova	248
	Chaenomeles Japonica (Thunb.) Lindl. Ex Spach mevalaridan ajratib olingan polifenol va pektin komplekslarining ichak mikrobiotasi, oksidlovchi stress va immun javobga ta'sirini molekulyar-biologik usullar asosida tadqiq etish 251 Ergasheva Nigora G'ayratovna	251
	Contemporary Linguodidactic Trends in Teaching English in Higher Education 259 Khudoyarova Ziyoda Maratovna	259
	Yuqori sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishning muammo va imkoniyatlari..... 264 Layloxon Xabibullayeva Tursunali qizi	264
	Raqamli sport pedagogikasi va bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirish omillari..... 269 Matvapayev Azizbek Gaibnazar o'g'li	269
	Sun'iy intellektga qaramlik: raqamli addiksiya evolyutsiyasining yangi bosqichi 273 Mo'minxo'jayeva Zuhra Alimjon qizi	273
	Linguo-Cognitive Modeling of The Relationship Between Life and Death In Literary Texts: a Comparative Analysis (Based on 20 th -Century English and Karakalpak Works)..... 279 Najimova Perizad Arslanbay qizi	279
	Talabalar intellektual qobiliyatini rivojlantirishning didaktik imkoniyatlari 283 Shodiyeva Charos Ravshan qizi	283
	Ta'limiy o'yinlar vositasida ko'zi ojiz bolalar nutqidagi kamchiliklarni korreksiyalashga qaratilgan mashg'ulotlarining asosiy bosqichlari 286 Xaytova Farida Kuchkarovna	286

Raqamli va an'anaviy o'qish: qiyosiy tahlil.....	292
<i>Mashrapova Sevara Xabibovna</i>	
Mustahkam oila qadriyatlari va ularning zamonaviy jamiyat rivojiga ta'siri.....	296
<i>Soyibova Bonu O'tkir qizi</i>	
Sog'lom turmush tarzini shakllantirishning pedagogik mohiyati	301
<i>Xoliqov Farxod Karomatillo o'g'li</i>	
Boshlang'ich ta'limda raqamli texnologiyalar: sun'iy intellekt vositalaridan oqilona foydalanish metodikasi...	305
<i>Aminov Shavkatjon Sobir o'g'li, Abdusattarova Muhlisaxon Foziljon qizi, Berdiyaroova Jasmena Sherzodjon qizi</i>	
Boshlang'ich tayyorgarlik bosqichidagi dzyudochilarda koordinatsion qobiliyatlarni shakllantirishning samarali vositalari	311
<i>Jumanova Iroda Shokirjon qizi</i>	
Mediatsiya va o'qib tushunish kompEtensiyasi o'rtasidagi o'zaro aloqadorlik.....	315
<i>Karimova Dilyoraxon Raximjon qizi</i>	
Xorijiy tillarda yozma ish turlarini o'rganishning o'ziga xos jihatlari	319
<i>Omonova Sarvinov</i>	
Can Duolingo Reduce Speaking Anxiety: A Literature-Based Analysis	322
<i>Qodirqulova Ra'no</i>	
Kommunikativ yondashuv asosida o'quvchilarning chet tilida muloqot qilish ko'nikmalarini takomillashtirish	326
<i>Sa'dullayeva Shahzoda Nuriddin qizi</i>	
Zamonaviy psixologning kasbiy kompetensiyasi: krizisli vaziyatlarda ishlash texnologiyalari.....	330
<i>Shirinov Otabek Tualovich</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishida shaxsga yo'naltirilgan texnologiyalardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari, imkoniyatlari va yo'nalishlari	333
<i>Uralova Nurxon Maxadovna</i>	
Иммерсивные технологии в обучении русскому языку как иностранному: современные подходы и перспективы	337
<i>Абдусаламова Адиба Каримджановна</i>	
Инновационная методика интенсивного обучения студентов филологического направления русскому языку в сопоставлении с узбекским языком	340
<i>Касимов А. Б.</i>	
Basketbolchilarning jamoaviy texnik harakatlarini takomillashtirish.....	344
<i>Mirzayev Xusniddin Abdusattor o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinflarda zamonaviy o'qitish usullari.....	348
<i>Alimjanova Matlyuba Yunusovna</i>	
Socio-Psychological Mechanisms of Child Protection From Violence: International Experience and the Practice of Uzbekistan.....	351
<i>Ganiev Maksudjon Najim ugli</i>	
Malaka oshirish jarayonida maktab o'qituvchilarining metodik kompetentligini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	357
<i>Gafforova Sarvinov Asrorovna</i>	
Chap qo'li yetakchi o'quvchilarni o'qitishda neyropedagogik yondashuvning pedagogik mohiyati va asosiy tushunchalari	361
<i>Rashidov Abduaziz Abduvali o'g'li</i>	
XIX asr oxiri – XX asr boshlarida jadidchilik harakatining Qashqadaryoga kirib kelishi va uning ta'lim tizimiga oid tarixiy-pedagogik ildizlari	369
<i>Sulaymonova Nilufar O'tkir qizi</i>	
Снижение коммуникативной тревожности студентов-филологов средствами театральных упражнений в обучении немецкому языку	372
<i>Галиуллов Марат Анварович</i>	
Педагогические условия совершенствования дидактических моделей обучения студентов в цифровой образовательной среде	376
<i>Рахматова Нигина Исломовна</i>	

O'smirlarda internet tobeligi namoyon bo'lishining shaxs xususiyatlariga ta'siri.....	380
Djuxonova Noxida Xayotjonovna	
Tarix darslarida "Educaplay" interaktiv o'yinlaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari.....	384
Eshankulova Ma'mura Davlatovna	
Yangi O'zbekistonda nogironligi bo'lgan shaxslarning ijtimoiy faolligini ta'minlash: falsafiy tahlil va milliy dastur istiqbollari	388
Jurayeva Mushtariy Muxaydinovna	
"Neyropsycore / Bo'g'irsoq" kompyuterlashtirilgan dasturi asosida 6-9 yoshli bolalarda eshituv-so'z-mantiqiy xotirani rivojlantirish samaradorligi.....	392
Mirzajonova Eleonora Topvoldiyevna	
Texnika oliy ta'limida o'qitishning metodologiyasi: zamonaviy yondashuvlar va samarali pedagogik texnologiyalar	395
Numonjonov Shoxzodbek Dilshodjon o'g'li	
Raqamli ta'limda fizika o'qitish metodikasini takomillashtirish modeli	401
Sh. A. Saidova, J. J. Kamolov	
Tanqidiy fikrlash ko'nikmalarining yozuv kompetensiyasini shakllantirishdagi o'rni.....	410
Jo'rayeva Zuhra Kamoliddin qizi	
Integrativ o'qitish samaradorligini oshirishning pedagogik shart-sharoitlari mazmuni.....	414
Kamola U. Mirzayeva	
Oliy ta'lim tizimida dasturiy-konseptual modellashtirishning epistemologik va metodologik asoslari	419
Muydinjonov Ziyodjon Rafiqjon o'g'li	
Imom G'azzoliyning farzand tarbiyasiga oid qarashlarini zamonaviy pedagogikaga joriy etish shart-sharoitlari.....	423
Nabiyeva Aziza Komil qizi	
Parsial o'quv dasturlarining pedagogik mazmuni, tuzilishi va boshlang'ich ta'lim metodikasidagi nazariy asoslari	429
Saydillayeva Mehrnaz Bahodir qizi	
FabLab va MakerSpace texnologiyalari asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida texnik ijodkorlikni shakllantirish metodikasi	434
Xudaykulova Saida Zakirovna	
The Role of Qualified Teachers in Students' Career Choices.....	441
Karimov Dostonjon Karimovich	

PARSIAL O'QUV DASTURLARINING PEDAGOGIK MAZMUNI, TUZILISHI VA BOSHLANG'ICH TA'LIM METODIKASIDAGI NAZARIY ASOSLARI

Saydillayeva Mehrinaz Bahodir qizi

Termiz davlat pedagogika instituti
 Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim fakulteti
 Maktabgacha ta'lim kafedrası o'qituvchisi,
 mustaqil izlanuvchi

Annotatsiya: Ushbu maqolada pedagogik ta'limni takomillashtirishning zamonaviy mexanizmlari tahlil qilinadi. Xususan, maxsus va umumkasbiy fanlar o'quv dasturlarini ta'lim oluvchilarning individual xususiyatlari, o'zgaruvchan ta'limiy ehtiyojlari hamda moslashuvchan kompetensiyalarini shakllantirish va uzluksiz rivojlantirishga yo'naltirilgan parsial o'quv dasturlari asosida boyitish orqali loyihalashning samarali usul ekanligi asoslab beriladi. Tadqiqot natijalari pedagogik ta'lim mazmunini modernizatsiya qilish, talabalarning kasbiy tayyorgarligini kuchaytirish va ta'lim sifatini oshirishda parsial dasturlarning amaliy ahamiyatini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: ta'lim, pedagogik ta'lim, o'quv dasturi, parsial dastur, loyihalash, kompetensiya, oliy ta'lim, talaba.

Abstract: This article examines contemporary mechanisms for improving pedagogical education. Particular attention is given to the design of curricula for specialized and general professional disciplines through the enrichment of educational content based on partial educational programs. These programs are aimed at considering learners' individual characteristics, developing adaptive competencies, and ensuring continuous professional growth in response to changing educational demands. The study argues that such an approach represents an effective mechanism for enhancing the quality of pedagogical education within a relatively short period. The findings highlight the practical significance of partial programs in modernizing educational content and strengthening students' professional preparation.

Key words: education, pedagogical education, curriculum, partial program, instructional design, competence, higher education, student.

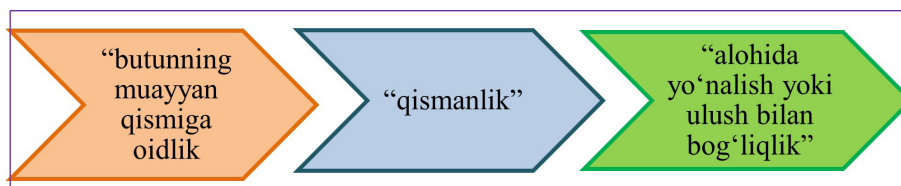
Аннотация: В данной статье рассматриваются современные механизмы совершенствования педагогического образования. Особое внимание уделяется проектированию учебных программ специальных и общепрофессиональных дисциплин на основе парциальных образовательных программ, ориентированных на учет индивидуальных особенностей обучающихся, формирование их адаптивных компетенций и обеспечение непрерывного развития в условиях изменяющихся образовательных требований. Обосновывается, что данный подход является одним из наиболее эффективных механизмов повышения качества педагогического образования в краткосрочной перспективе. Результаты исследования демонстрируют практическую значимость парциальных программ в модернизации содержания образования и усилении профессиональной подготовки студентов.

Ключевые слова: образование, педагогическое образование, учебная программа, парциальная программа, проектирование, компетенция, высшее образование, студент.

KIRISH

Zamonaviy pedagogik ta'limda o'quv dasturlarini loyihalashtirish ta'lim mazmunini oddiy rejalashtirishdan iborat bo'lmay, o'qitish maqsadi, kutilayotgan natijalar, o'quv materiali, metodik yondashuvlar, baholash mezonlari va ta'lim oluvchining individual rivojlanish imkoniyatlarini o'zaro bog'liq holda tashkil etishni nazarda tutadi. Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim yo'nalishida pedagogik kadrlarni tayyorlash jarayonida o'quv dasturi bo'lajak o'qituvchining nazariy bilimlarini amaliy-metodik faoliyat bilan bog'lashga xizmat qilishi zarur. Chunki boshlang'ich sinf o'qituvchisi o'quvchilarning savodxonligi, nutqiy rivojlanishi, matematik tasavvurlari, bilish faolligi va tarbiyaviy sifatlarini shakllantiruvchi asosiy pedagogik subyekt hisoblanadi.

“Parsial” atamasi o‘zbek qomusiy manbalarida alohida pedagogik tushuncha sifatida emas, balki tabiiy-texnik fanlarga oid terminlar tarkibida qo‘llanadi. Jumladan, O‘zbekiston Milliy Ensiklopediyasi ma’lumotlarida “parsial bosim” gazlar fizikasi va fiziologik jarayonlar bilan bog‘liq holda izohlanadi; “parsial gidroturbina” tushunchasi esa butun ish mexanizmining emas, uning ma’lum bir qismi faol ishlashi bilan tavsiflanadi.

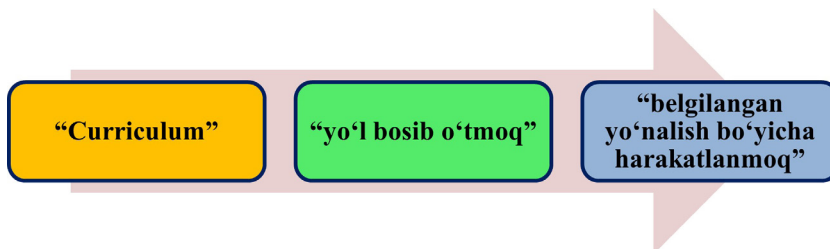
1-rasm: “Parsial” so‘zining lug‘aviy mazmuni

Bu holat “parsial” so‘zining lug‘aviy-semantik mazmunida “butunning muayyan qismiga oidlik”, “qismanlik”, “alohida yo‘nalish yoki ulush bilan bog‘liqlik” belgisi ustuvor ekanligini ko‘rsatadi.

Pedagogik nuqtai nazardan esa mazkur ma’no ta’lim dasturlariga tatbiq etilganda, parsial o‘quv dasturi umumiy o‘quv dasturining barcha tarkibini emas, balki uning muayyan yo‘nalishi, kompetensiyasi yoki amaliy faoliyat turini chuqurlashtirishga xizmat qiluvchi alohida didaktik-metodik dastur sifatida talqin qilinadi. Shu bois boshlang‘ich ta’lim metodikasida parsial o‘quv dasturi asosiy dasturga zid bo‘lmagan, aksincha, uni aniq kasbiy-metodik kompetensiya bo‘yicha to‘ldiruvchi va amaliy faoliyatga yaqinlashtiruvchi moslashuvchan o‘quv-didaktik birlik sifatida qaraladi.

Shu jihatdan o‘quv dasturi faqat mavzular ketma-ketligi emas, balki ta’limning maqsadi, mazmuni, o‘qitish metodlari, kutilayotgan natijalari va baholash mexanizmlarini o‘zida mujassamlashtirgan normativ-didaktik hujjatdir. G‘arb pedagogikasida bu tushuncha ko‘pincha “curriculum” atamasi bilan ifodalanadi.

“Curriculum” so‘zi lotincha currere - “yugurmoq”, “yo‘l bosib o‘tmoq”, “belgilangan yo‘nalish bo‘yicha harakatlanmoq” ma’nolaridan kelib chiqqan. Oksford ingliz lug‘ati ushbu so‘zning ingliz tilidagi dastlabki qo‘llanishini 1633-yilda Glazgo universiteti manbalari bilan bog‘laydi.

2-rasm: Parsial so‘zining lotincha mazmuni

O‘quv dasturi tushunchasining tarixiy rivojlanishi shuni ko‘rsatadiki, dastlab u ta’lim oluvchining belgilangan bilim yo‘nalishi bo‘yicha harakatlanish tartibini ifodalagan bo‘lsa, keyinchalik ta’lim mazmuni, o‘quv tajribasi, pedagogik jarayon va natijalarni qamrab oluvchi murakkab didaktik tizim sifatida shakllandi. Demak, bugungi kunda o‘quv dasturi o‘quv materiallari yig‘indisi emas, balki ta’lim oluvchini ma’lum kompetensiyaga olib boruvchi pedagogik yo‘l xaritasi sifatida qaraladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Parsial o‘quv dasturlari tushunchasining pedagogik termin sifatida shakllanishi ta’lim mazmunining variativlashuvi, ya’ni asosiy dastur bilan bir qatorda muayyan rivojlantiruvchi yo‘nalish yoki alohida kompetensiyani chuqurlashtirishga qaratilgan qo‘shimcha dasturlarni ishlab chiqish amaliyoti bilan bog‘liq. Xususan, maktabgacha ta’lim tizimida asosiy ta’lim dasturini bolalarning yosh, individual, psixologik va fiziologik xususiyatlariga moslashtirish, shuningdek, ta’lim mazmunini turli yo‘nalishlarda boyitish zarurati parsial dasturlar amaliyotining kengayishiga sabab bo‘lgan.

Rossiya Federatsiyasida 2013-yil 17-oktabrdagi 1155-son buyruq bilan tasdiqlangan Federal davlat maktabgacha ta’lim standarti maktabgacha ta’lim dasturlari mazmunining variativligi va turli yo‘nalishdagi dasturlarni shakllantirish imkoniyatini belgilab berdi. Mazkur standartda maktabgacha ta’limda dasturlar mazmuni va tashkiliy shakllarining variativligi, bolalarning ehtiyojlari, qobiliyatlari hamda sog‘lig‘i holatini hisobga olgan holda turli yo‘nalishdagi dasturlarni shakllantirish imkoniyati alohida vazifalardan biri sifatida ko‘rsatilgan.

Mazkur tajriba parsial dasturlarning mohiyatini tushunishda muhim ahamiyatga ega. Chunki parsial dastur asosiy ta'lim dasturini almashtirmaydi, balki uni muayyan yo'nalish bo'yicha to'ldiradi, chuqurlashtiradi va amaliy faoliyatga yaqinlashtiradi. Shuning uchun parsial o'quv dasturini faqat maktabgacha ta'lim doirasida cheklangan tushuncha sifatida emas, balki pedagogik ta'lim jarayonida ham qo'llanishi mumkin bo'lgan metodik vosita sifatida talqin qilish maqsadga muvofiqdir.

O'zbekiston ta'lim tizimida "parsial o'quv dasturi" tushunchasi alohida normativ atama sifatida keng qo'llanmasa-da, o'quv rejalari va o'quv dasturlarini ishlab chiqish, joriy etish hamda ta'lim mazmunini belgilashga oid huquqiy asoslar mavjud. Xususan, "Ta'lim to'g'risida"gi Qonunda davlat ta'lim muassasalaridagi o'quv rejalari va o'quv dasturlarining mazmuni, ularni ishlab chiqish hamda joriy etish tartibi tegishli vakolatli organlar tomonidan belgilanishi qayd etilgan.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 27-martdagi 157-son "Davlat ta'lim standartlari va davlat ta'lim talablarini ishlab chiqish hamda joriy etish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori bilan tasdiqlangan Nizomda ta'limning barcha turlari uchun davlat ta'lim standartlari va davlat ta'lim talablarini ishlab chiqish hamda joriy etish tartibi belgilangan.

Mazkur Nizomda ta'lim standartlari ta'lim mazmuni, o'quv reja va dasturlar, ta'lim oluvchilarda shakllantiriladigan kompetensiyalar, o'quv yuklamasi, kutilayotgan natijalar hamda baholash va monitoring tizimiga qo'yiladigan talablarni belgilovchi normativ-didaktik asos sifatida qaraladi. Bu holat parsial o'quv dasturlarini ham maqsad, mazmun, kompetensiya, natija va baholash mezonlari bilan uzviy bog'liq holda loyihalashtirish zarurligini ko'rsatadi.

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishida parsial o'quv dasturlarini loyihalashtirish zarurati bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy-metodik tayyorlash mazmuni bilan bevosita bog'liq. Chunki boshlang'ich ta'lim o'qish, yozish, hisoblash, nutqiy muloqot, ijtimoiy moslashuv, ijodiy fikrlash va bilish faoliyatining dastlabki asoslarini shakllantiradigan muhim bosqichdir. Shu sababli bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchisida darsni loyihalash, o'quvchilar yosh xususiyatlarini hisobga olish, fanlararo integratsiyani ta'minlash, amaliy topshiriqlar tuzish va ta'lim natijalarini baholash kompetensiyalari rivojlangan bo'lishi lozim.

Parsial o'quv dasturining pedagogik mazmuni uning asosiy dasturdagi muayyan kompetensiyani chuqurlashtirish, amaliy-metodik tayyorgarlikni kuchaytirish va o'quv jarayonini moslashuvchan tashkil etishga xizmat qilishida namoyon bo'ladi. Masalan, boshlang'ich ta'lim yo'nalishida "O'qish savodxonligini rivojlantirish metodikasi", "Boshlang'ich sinflarda matematik tasavvurlarni shakllantirish", "Nutqiy kompetensiyani rivojlantirish", "Integrativ darslarni loyihalash", "Boshlang'ich sinf o'quvchilarini diagnostika qilish va baholash" kabi parsial dasturlar bo'lajak o'qituvchilarning amaliy-metodik tayyorgarligini kuchaytirishi mumkin.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Parsial o'quv dasturlarini loyihalashtirish murakkab pedagogik jarayon bo'lib, u faqat alohida mavzularni tanlash yoki o'quv materiallarini qismlarga ajratish bilan cheklanmaydi. Mazkur jarayon ta'lim maqsadi, mazmuni, kutilayotgan natijalar, metodik vositalar, o'quv faoliyati shakllari, baholash mezonlari va ta'lim oluvchining individual rivojlanish imkoniyatlarini o'zaro bog'liq holda loyihalashtirishni talab etadi. Shu sababli parsial o'quv dasturlarini ilmiy asosda ishlab chiqishda bir nechta nazariy yondashuvlar tayanch vazifasini bajaradi.

Mazkur tadqiqot doirasida parsial o'quv dasturlarini loyihalashtirishning nazariy asoslari quyidagi yo'nalishlar bilan belgilanadi:

1. O'quv dasturi nazariyasiga asoslanish

O'quv dasturi nazariyasi parsial dastur mazmunini ilmiy-metodik jihatdan qurishning umumiy poydevorini tashkil etadi. Ushbu nazariyaga ko'ra, har qanday o'quv dasturi maqsad, mazmun, o'qitish shakllari, metodlar, vositalar, mustaqil ta'lim topshiriqlari va baholash tizimidan iborat yaxlit didaktik tuzilma sifatida qaraladi. Parsial o'quv dasturi ham mazkur tarkibiy qismlarga ega bo'ladi, biroq uning farqli jihati shundaki, u ta'lim mazmunining barcha yo'nalishlarini emas, balki muayyan metodik ehtiyoj, kompetensiya yoki amaliy faoliyat turini chuqurlashtirishga qaratiladi.

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishida o'quv dasturi nazariyasiga tayanish bo'lajak o'qituvchini tayyorlash mazmunini tizimli tashkil etishga xizmat qiladi. Masalan, "O'qish savodxonligini rivojlantirish", "Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik tasavvurlarni shakllantirish", "Integrativ darslarni loyihalash", "O'quvchilar bilimini diagnostika qilish va baholash" kabi yo'nalishlar asosiy o'quv dasturida umumiy ko'rinishda berilishi mumkin. Parsial o'quv dasturi esa ana shu yo'nalishlardan birini chuqurlashtirib, bo'lajak o'qituvchida aniq kasbiy-metodik harakatlarni shakllantirishga xizmat qiladi. Demak, o'quv dasturi nazariyasi parsial dastur uchun quyidagi vazifalarni bajaradi: dastur maqsadini aniqlash, mazmunni tanlash, o'quv faoliyatini tashkil etish, metodik vositalarni belgilash va natijalarni baholash tizimini yaratish.

2. Kompetensiyaviy yondashuvga asoslanish

Parsial o'quv dasturlarini loyihalashtirishda kompetensiyaviy yondashuv asosiy nazariy-amaliy yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Chunki zamonaviy pedagogik ta'limda ta'lim natijasi faqat bilimlarni egallash bilan o'lanmaydi. Ta'lim oluvchi egallagan bilimlarini amaliy vaziyatda qo'llay olishi, muammoni tahlil qilishi, mustaqil qaror qabul qilishi, kasbiy faoliyatni rejalashtirishi va natijani baholay olishi zarur. Shu jihatdan parsial o'quv dasturi bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchisida aniq kasbiy-metodik kompetensiyani shakllantirishga yo'naltiriladi.

Masalan, talaba faqat dars ishlanmasi tuzishni emas, balki dars maqsadini kompetensiyaviy yondashuv asosida belgilashni, o'quvchilarning yosh va individual xususiyatlariga mos topshiriqlar ishlab chiqishni, ta'lim natijalarini baholash mezonlarini tanlashni, dars jarayonida yuzaga keladigan metodik vaziyatlarga mos pedagogik qarorlar qabul qilishni ham o'zlashtirishi kerak.

Kompetensiyaviy yondashuv asosida loyihalashtirilgan parsial dasturda quyidagi jihatlar aniq belgilanadi:

- talaba egallashi lozim bo'lgan bilimlar;
- talaba bajara olishi kerak bo'lgan amaliy-metodik harakatlar;
- talabaning kasbiy vaziyatlarda qo'llay oladigan ko'nikmalari;
- shakllanishi lozim bo'lgan metodik kompetensiyalar;
- natijani baholash mezonlari va ko'rsatkichlari.

Ta'lim jarayonida "Boshlang'ich sinflarda o'qish savodxonligini rivojlantirish metodikasi" nomli parsial dasturda kutilayotgan natija quyidagicha belgilanadi: talaba o'qish savodxonligi tushunchasini izohlaydi, o'quvchilarning o'qish darajasini aniqlaydi, matn bilan ishlash topshiriqlarini ishlab chiqadi, o'quvchining tushunish darajasini baholaydi va olingan natijalar asosida metodik tavsiyalar beradi. Bunday natija oddiy bilim emas, balki amaliy kasbiy kompetensiya hisoblanadi.

3. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim tamoyillariga asoslanish

Parsial o'quv dasturlarining muhim xususiyatlaridan biri ularning moslashuvchanligidir. Bu xususiyat, avvalo, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim tamoyillari bilan bog'liq. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuvda ta'lim oluvchining individual ehtiyojlari, tayyorgarlik darajasi, qiziqishlari, o'zlashtirish sur'ati, kasbiy rivojlanish imkoniyatlari va shaxsiy tajribasi hisobga olinadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishida tahsil olayotgan talabalar metodik tayyorgarlik darajasi, ijodiy yondashuvi, pedagogik kuzatuvchanligi, muloqot qobiliyati va amaliy tajribasi jihatidan bir-biridan farq qiladi. Shu sababli parsial o'quv dasturi barcha talabalar uchun bir xil qat'iy qolipdagi mazmuni taklif etmasligi kerak. Aksincha, unda turli darajadagi topshiriqlar, mustaqil ishlash imkoniyatlari, ijodiy mashqlar, muammoli vaziyatlar va individual metodik loyihalar berilishi maqsadga muvofiqdir.

Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv parsial dasturda quyidagi ko'rinishlarda namoyon bo'ladi:

- talabaning mavjud tayyorgarlik darajasi aniqlanadi;
- o'quv topshiriqlari murakkablik darajasiga ko'ra farqlanadi;
- mustaqil ta'lim va ijodiy topshiriqlarga keng o'rin beriladi;
- talabaning kasbiy qiziqishi va metodik ehtiyoji inobatga olinadi;
- o'z-o'zini baholash va refleksiya elementlari kiritiladi.

Masalan, ayrim talabalar dars ishlanmasini to'g'ri tuzishda qiynalsa, boshqalari integrativ topshiriqlar ishlab chiqish yoki baholash mezonlarini belgilashda qiyinchilikka duch kelishi mumkin. Parsial dastur ana shu farqlarni hisobga olib, talabani individual metodik rivojlanish trayektoriyasi bo'yicha oldinga siljitadi.

4. Modulli ta'lim yondashuviga asoslanish

Bu modulli yondashuv parsial o'quv dasturining ichki tuzilishini tartibga soluvchi muhim nazariy asosdir. Ushbu yondashuvga ko'ra, o'quv mazmuni mustaqil, mantiqiy yakunlangan, aniq maqsad va natijaga ega bo'lgan qismlarga ajratiladi. Har bir modul ma'lum bilim, ko'nikma yoki kompetensiyani shakllantirishga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Parsial o'quv dasturida modulli yondashuvdan foydalanish ta'lim jarayonini bosqichma-bosqich tashkil etishga imkon beradi. Masalan, boshlang'ich ta'lim yo'nalishi uchun ishlab chiqiladigan parsial dastur quyidagi modullardan iborat bo'lishi mumkin:

1. **Nazariy modul** - asosiy tushunchalar, ilmiy yondashuvlar va pedagogik asoslar o'rganiladi;
2. **Amaliy-metodik modul** - dars ishlanmalari, topshiriqlar, metodik vaziyatlar va mashg'ulot loyihalari ishlab chiqiladi;
3. **Mustaqil ta'lim moduli** - talaba mustaqil izlanadi, amaliy materiallar tayyorlaydi va metodik loyihalar yaratadi;
4. **Diagnostik-baholash moduli** - ta'lim natijalarini aniqlash, mezon va indikatorlarni ishlab chiqish o'rganiladi;
5. **Refleksiv modul** - talaba o'z faoliyatini tahlil qiladi, xulosa chiqaradi va takomillashtirish yo'llarini belgilaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. A.V.Глузман, Н.В.Горбунова, А.А.Глузман, Структура, содержание и функции университетского педагогического образования, "Педагогическое образование", 2020, №4, 19-с].
2. Umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limining davlat ta'lim standartlarini tasdiqlash to'g'risida. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 187-son Qarori. 2017 yil.
3. Ziyodova T.U. Matn yaratish texnologiyasi. -T.: Fan, 2007. - 142 b.
4. Зимняя И.А. Педагогическая психология. - М.: Логос, 1999. - 384 с
5. O'zbek tilining izohli lug'ati: 80 000dan ortiq so'z va so'z birikmasi J II B-M - 2006. - 663-664 b 246
6. Xodjayev B.X Umumta'lim maktabi o'quvchilarida tarixiy tafakkurni modernizatsiyalashgan didaktik ta'minot vositasida rivojlantirish Dis ped fan dok-T.: 2016-314 b
7. O'rozova M.B. Bo'lajak kasbiy ta'lim pedagogini loyihalash faoliyatiga tayyorlash texnologiyasini takomillashtirish.: Avtoref. dis. . ped. fan. dok. - T., 2015.248
8. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии: Учебное пособие для высших учебных заведений и институтов. - М.: Учпедгиз, 1946. - 704 с
9. Поляков С. Сколько баллов по шкале?...: отметка как зеркало российского образования // Школьное обозрение. - 2003. - № 2. - С. 2-7
10. Гершунский Б.С. Образовательно-педагогическая прогностика: теория, методология, практика. - М.: Флинта: Наука, 2003. - 764 с

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(5)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.